

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยเป็นผู้ผลิตและผู้ส่งออกปลาทูน่า รายใหญ่ของโลกโดยที่อุตสาหกรรม การแปรรูปปลาทูน่าเป็นอุตสาหกรรมที่พึ่งพิงการนำเข้าวัตถุดิบปลาทูน่าจากต่างประเทศ กล่าวคือใช้วัตถุดิบนำเข้าจากต่างประเทศ ร้อยละ 80 และใช้วัตถุดิบภายในประเทศเพียงร้อยละ 20 เท่านั้น ซึ่งต้นทุนการผลิตสินค้าทูน่าส่วนใหญ่เป็นต้นทุนวัตถุดิบถึงร้อยละ 55-57 ดังนั้นการผันผวนของปริมาณและราคาวัตถุดิบในตลาดจึงส่งผลกระทบต่อต้นทุนโดยตรง ราคาปลาในตลาดโลกปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดย ปลายปี 2549 ราคาตันละ 1,100 ดอลลาร์สหรัฐฯ ปี พ.ศ. 2550 ราคาตันละ 1,600 ดอลลาร์สหรัฐฯ และช่วงไตรมาสที่ 2 ปี 2551 ตันละ 1950 - 1970 ดอลลาร์สหรัฐฯ นับว่าสูงสุดเป็นประวัติศาสตร์ (ฐานเศรษฐกิจ, 2551: ออนไลน์) นอกจากนี้ ผู้ผลิตยังต้องเผชิญกับต้นทุนอื่นๆ ที่สูงขึ้น โดยเฉพาะบรรจุภัณฑ์กระป๋อง น้ำมันพืชที่ใช้ในส่วนผสม รวมทั้งต้นทุนค่าจ้างแรงงานที่ปรับเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 10 - 20 อุตสาหกรรมปลาทูน่าเป็นอุตสาหกรรมอาหารส่งออกที่สามารถทำรายได้ให้กับประเทศไทยได้กว่าปีละ 1000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ประเทศไทยมีการพัฒนาอุตสาหกรรมปลาทูน่าจนกลายเป็นผู้ผลิตและผู้ส่งออกปลาทูน่ารายใหญ่ที่สุดของโลก โดยมีโรงงานการผลิต 27 ราย มีกำลังการผลิตรวมมากกว่า 500,000 ตันต่อปี ก่อให้เกิดการจ้างงานทั้งสิ้นประมาณ 40,000 คน (กรุงเทพมหานคร, 2550 : ออนไลน์) ในปี 2550 ประเทศไทยมีการส่งออกผลิตภัณฑ์ทูน่า รวม 553,624 ตัน มูลค่า 53,624 ล้านบาท สำหรับช่วงเดือน มกราคม ถึง เดือน กันยายน ปี 2551 ประเทศไทยสามารถทำการส่งออกผลิตภัณฑ์ทูน่าเป็นมูลค่า 53,244 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 42% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2550 (สมาคมอาหารสำเร็จรูป, 2552: ออนไลน์)

แม้ว่าปัจจุบัน การส่งออกทูน่าของไทยจะมีมูลค่ามากเป็นอันดับหนึ่งของโลก แต่กลับมีส่วนแบ่งการค้าในตลาดโลกคงที่ เนื่องจากต้องเจอกับมาตรการกีดกันและการเลือกปฏิบัติทางการค้าของผู้นำบางประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา และ สหภาพยุโรป อีกทั้งปัจจุบันสถานการณ์การค้าโลกมีการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจโลกมีความเข้มงวดขึ้น รวมไปถึงจนถึงผู้บริโภคในต่างประเทศที่เป็นแหล่งส่งออกรายใหญ่ของไทยนั้นเป็นประเทศพัฒนาแล้ว ประชากรส่วนใหญ่มีคุณภาพชีวิตที่ดี จึงต้องการสินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐานและความปลอดภัยโดยหลายประเทศมีการกำหนดบังคับใช้กฎระเบียบต่างๆ เป็นเงื่อนไขสำคัญในการค้าสินค้าอาหารมากขึ้นไม่ว่าจะเป็น

มาตรฐานระบบ ISO 9001, ISO 14000, HACCP, GMP, BRC และ IFS เป็นต้น รวมไปถึงงานด้านการเข้มงวดตรวจสอบผลิตภัณฑ์อาหาร โดยการออกกฎระเบียบกฎหมายอาหารแต่ละประเทศขึ้นมา ทำให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมอาหารส่งออกของไทยประสบกับปัญหามาตรการความปลอดภัยทางอาหารของประเทศต่าง ๆ (ฐานเศรษฐกิจ, 2551: ออนไลน์)

บริษัท ยูนิคอร์น จำกัด (มหาชน) ก่อตั้งขึ้นในปี 2521 ภายใต้การบริหารของบริษัทแม่คือ บริษัท ซี แวลู จำกัด (มหาชน) (Sea Value Public Company) ซึ่งได้เข้าซื้อกิจการของ บริษัท ยูนิคอร์น จำกัด (มหาชน) เมื่อปี 2548 โดยมีโรงงานอยู่ที่จังหวัดสมุทรสาคร ในพื้นที่กว่า 168,000 ตารางเมตร มีกำลังการผลิตมากกว่า 400 ตันต่อวัน และกลุ่มบริษัท ซี แวลู จำกัด (มหาชน) มีพนักงานในกลุ่มรวมมากกว่า 12,000 คน ในส่วนบริษัท ยูนิคอร์น จำกัด (มหาชน) มีพนักงานประมาณ 5,000 คน บริษัทเป็นผู้ผลิตและส่งออกอาหารกระป๋องอันดับสองของประเทศไทย มีมูลค่าการส่งออกในปี 2550 เท่ากับ 17,000 ล้านบาท จากมูลค่าการส่งออกของประเทศไทยรวม 53,937 ล้านบาท (ฐานเศรษฐกิจ, 2551: ออนไลน์) รองจากกลุ่มไทยยูเนียน (Thai Union Group) บริษัท ยูนิคอร์น จำกัด (มหาชน) มีสัดส่วนการผลิตผลิตภัณฑ์ปลาทูน่ากระป๋อง 70 % ทูน่าบรรจุถุง 20 % ทูน่าแช่แข็ง 10 % Fish oil และ Fish Extract ทั้งในลักษณะการรับจ้างการผลิตและผลิตภายใต้แบรนด์ของบริษัทเอง จากประสบการณ์การดำเนินงานอันยาวนาน มากกว่า 30 ปีของบริษัท ยูนิคอร์น จำกัด (มหาชน) ทำให้มีการพัฒนาปรับปรุง ด้านเทคโนโลยี ด้านการผลิต และการปรับปรุงด้านคุณภาพอย่างต่อเนื่อง โดยได้รับการรับรองระบบคุณภาพจากสถาบันต่างๆ เช่น HACCP, GMP, HALAL, SABS, SENASA รวมถึงมาตรฐานสากล เช่น ISO 9001 : 2000, International Food Standard (IFS), BRC ในผลิตภัณฑ์หลากหลายทั้ง ทูน่าบรรจุกระป๋อง (Canned Tuna), ทูน่าบรรจุถุง (Pouch Tuna) และ ทูน่าแช่แข็ง (Frozen Loin Tuna) มีการส่งออกผลิตภัณฑ์สู่ตลาดต่างประเทศกว่า 30 ประเทศทั่วโลก และภายใต้แบรนด์กว่า 350 แบนด์ (ข้อมูลบริษัท, 2552 : เอกสารแนะนำบริษัท ยูนิคอร์น จำกัด (มหาชน))

จากการเติบโตของบริษัทอย่างต่อเนื่องในการผลิตผลิตภัณฑ์ทูน่าชนิดต่างๆ เพื่อส่งออกไปต่างประเทศ และการได้รับความไว้วางใจจากผู้นำเข้าในหลายประเทศในการที่ผลิตภัณฑ์ได้รับมาตรฐานการรับรองคุณภาพจากสถาบันต่างๆ รวมทั้งสภาวะการณ์ทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน อุตสาหกรรมการผลิตต่างๆ จำเป็นต้องปรับปรุงขบวนการผลิตให้มีประสิทธิภาพ เพื่อความอยู่รอดของบริษัท และการแข่งขันกับคู่แข่งในตลาดธุรกิจเดียวกัน ทำให้ผู้ศึกษาต้องการศึกษา ถึงแนวทางการจัดการการผลิตสำหรับผลิตภัณฑ์ทูน่า ทั้งในรูปแบบผลิตภัณฑ์บรรจุในกระป๋อง ผลิตภัณฑ์บรรจุในถุงและผลิตภัณฑ์ทูน่าแช่แข็ง เพื่อนำไปสู่การมีผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพดี และเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาด้านการผลิตเพื่อสร้างความได้เปรียบคู่แข่ง เพิ่มผลกำไร ต้นทุนลดลง และเป็น

ต้นแบบการจัดการการผลิต สำหรับการขยายกำลังการผลิตและหรือการขยายกิจการทั้งในและต่างประเทศของบริษัทเอง รวมถึงสามารถเผยแพร่ต่อผู้ประกอบการ หรือผู้สนใจทั่วไปต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาการจัดการการผลิตสำหรับผลิตภัณฑ์ทูน่า ของบริษัท ยูนิคอร์น จำกัด (มหาชน)

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบแนวทางการจัดการการผลิตสำหรับผลิตภัณฑ์ทูน่าของ บริษัท ยูนิคอร์น จำกัด (มหาชน)
2. ทำให้ทราบปัญหาในการผลิตผลิตภัณฑ์ทูน่าของ บริษัท ยูนิคอร์น จำกัด (มหาชน)
3. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาด้านการผลิตและเป็นต้นแบบการจัดการการผลิต ผลิตภัณฑ์ทูน่า สำหรับการขยายกำลังการผลิตและหรือการขยายกิจการทั้งในและต่างประเทศของบริษัทเอง รวมถึงสามารถเผยแพร่ต่อผู้ประกอบการ หรือผู้สนใจทั่วไป

นิยามศัพท์

การผลิต หมายถึง การจัดทำ การประกอบ หรือการสร้างขึ้นมาซึ่งสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ โดยผ่านกระบวนการแปรสภาพจากวัตถุดิบ (วรชัย หลักคำ, 2551: ออนไลน์)

การจัดการการผลิต หมายถึง การดำเนินการนำปัจจัยนำเข้า (Inputs) ผ่านกระบวนการผลิตต่างๆจนเกิดเป็นผลิตภัณฑ์ (Outputs) ที่ตรงกับความต้องการของลูกค้าได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ซึ่งประกอบด้วย 8 ขั้นตอน ได้แก่ กลยุทธ์การผลิต การเลือกทำเลที่ตั้งโรงงาน อุตสาหกรรม การวางแผนการผลิต การวางแผนโรงงาน การควบคุมการผลิต การควบคุมคุณภาพ การพยากรณ์เพื่อการผลิตการจัดซื้อและการบริหารสินค้าคงคลัง (สุนน มาลาสิทธิ์, 2552: 6)

ผลิตภัณฑ์ทูน่า หมายถึง สินค้าที่ผลิตจากปลาทูน่าประเภทอาหารคนและอาหารสัตว์ โดยแบ่งออกเป็นชนิดการบรรจุในกระป๋อง ถูงแพ้ว และปลาทูน่าแช่แข็ง

บริษัท ยูนิคอร์น จำกัด (มหาชน) หมายถึง บริษัทผู้ผลิต ผลิตภัณฑ์ทูน่าตั้งอยู่เลขที่ 39 / 3 หมู่ที่ 8 ถนน เสรษฐกิจ 1 ตำบล ท่าทราย อำเภอ เมือง จังหวัด สมุทรสาคร